

VEELGESTELDE VRAGEN OVER DYSLEXIE

Wat is Dyslexie?

Dyslexie is een handicap die iedereen kan treffen. Dyslexie betekent letterlijk niet kunnen lezen. Het is een ernstige beperking bij het lezen en spellen van taal. Kinderen met dyslexie herkennen woorden niet op dezelfde snelheid als hun leeftijdsgenootjes. Voor een kind met dyslexie is het moeilijk om letters direct als klanken te herkennen. Daardoor is het moeilijk om van die letters één woord te maken en om van alle woorden een vloeiende, logische zin te maken.

Waar leidt dyslexie toe?

Dyslexie is aangeboren en onafhankelijk van intelligentie. Het kan de schoolprestaties ernstig belemmeren waardoor kinderen met dyslexie op school vaak onder hun niveau presteren. Bij een vroegtijdige diagnose en, indien noodzakelijk behandeling van dyslexie, kunnen kinderen een aanvaardbaar niveau van technisch lezen, spellen en schrijven bereiken.

Wordt de diagnose en behandeling van dyslexie vergoed door de zorgverzekering?

Vanaf 1 januari 2009 is de financiering van diagnose en behandeling van ernstige, enkelvoudige dyslexie bij kinderen opgenomen in het basispakket van de zorgverzekering. Enkelvoudig betekent dat een kind er geen tweede probleem bij mag hebben, zoals ADHD, autisme of een laag IQ.

De regeling geldt voor kinderen die na 1 januari 2000 zijn geboren.

Wat is het gevolg als blijkt dat een kind géén enkelvoudige dyslexie heeft?

Als bij het diagnostisch onderzoek blijkt dat het kind geen enkelvoudige dyslexie heeft (er is dus sprake van een of meerdere andere stoornissen), dan wordt het diagnostisch onderzoek wel vergoed, maar een eventuele behandeling niet. Ouders hebben vrije keuze van behandelaar, mits deze bevoegd en bekwaam is de behandeling uit te voeren.

Welke kinderen komen in aanmerking voor behandeling?

De vergoeding geldt voor kinderen:

1. die in 2010 acht of negen jaar oud zijn (geboren op of na 01-01-2000) waarbij de zorg aanvangt vóór de tiende verjaardag van het kind.
2. een leerlingdossier (leesdossier) hebben waaruit blijkt dat er in het onderwijs een traject van intensieve extra hulp is geweest bij het leren lezen (en spellen)
3. waarvan de school vermoedt dat er sprake is van ernstige, enkelvoudige dyslexie, door de geringe vooruitgang bij dit traject.

Wat kunt u doen als u vermoed dat uw kind dyslexie heeft?

Als uw kind ernstige leesproblemen heeft, kunt u de school vragen of de school een vermoeden heeft van dyslexie. Vraag de school om met u de gegevens van het leerlingvolgsysteem te bespreken en vraag wat er op school voor hulp is gegeven en wat het effect van die hulp was. De school kan u adviseren of het stellen van de diagnose dyslexie en een eventuele behandeling, raadzaam is. Vervolgens kunt u uw kind aanmelden bij een zorgverlener, zoals MHR, voor dyslexieonderzoek.

Wat is er nodig voor de aanmelding van het dyslexieonderzoek?

Voor de aanmelding is een ingevuld aanmeldingsformulier nodig en het leerlingendossier van het betreffende kind. Dit leerlingdossier overhandigt de school aan de ouders.

De ouders vragen het dyslexieonderzoek aan, niet de school. De ouders zijn in principe vrij in de keuze van de diagnosticus/behandelaar waar zij hun kind aanmelden. Het kan echter zijn dat er ten aanzien van de keuze die ouders hebben, nadere voorwaarden zijn opgenomen in de polisvoorwaarden van hun zorgverzekering. Het is voor ouders daarom van belang de polisvoorwaarden van hun zorgverzekering hierop goed na te kijken. Uiteraard kan de school de ouders een diagnosticus/behandelaar aanbevelen waarmee zij goede ervaringen of een goede samenwerkingsrelatie heeft.

Is het van belang dat de diagnose en behandeling bij dezelfde instelling geschiedt?

Voor u als ouder is het van belang dat u zich voegt bij een zorgverlener (instelling) die zowel de diagnose als de behandeling kan bieden. Uw verzekeraar vergoedt alleen de gecombineerde zorg. De zorgverzekeraars vergoeden in het kader van de regeling 'dyslexiezorg' geen onderzoeken of behandeling die bij verschillende instanties hebben plaatsgevonden.

Ouders melden hun kind aan via het invullen van een aanmeldingsformulier en het aanleveren van het leerlingdossier dat zij van de school hebben ontvangen. Wat zijn de daaropvolgende stappen?

Als u uw kind heeft aangemeld bij ONL voor de diagnose dyslexie, ontvangen u en de school een **vragenlijst**. Deze vragenlijst bevat algemene vragen over de schoolloopbaan en het sociaal-emotioneel functioneren van uw kind en specifieke vragen over de leervorderingen, de hulp die is gegeven en de effecten van de gegeven hulp en vraagt naar het familiair voorkomen van ernstige leesproblemen. De vragenlijst voor school wordt ingevuld door de leraar en de intern begeleider.

Als na onderzoek de diagnose dyslexie kan worden gesteld, krijgt uw kind een dyslexieverklaring en komt in aanmerking voor behandeling die vergoed wordt door de ziektekostenverzekeraar. Het aantal behandelingen hangt af van het effect, maar kan maximaal 40-60 behandelingen van 45 minuten bedragen. Een kind kan eenmaal gedurende zijn/ haar schoolloopbaan in aanmerking komen voor vergoeding van de hulp door de ziektekostenverzekeraar.

Waaruit bestaat het onderzoek?

Het onderzoek bij ONL naar dyslexie bestaat uit verschillende onderdelen.

Intelligentieonderzoek:

Er wordt gekeken naar de intelligentie om informatie te verkrijgen over de algemene cognitieve vaardigheden van uw kind. Met behulp van de intelligentie kan er een uitspraak worden gedaan over wat uw kind aan mogelijkheden in huis heeft en of de schoolse ontwikkeling (en dan vooral het lezen en spellen) daarbij past of juist opvallend afwijkt. Mogelijk is bij uw kind al eerder intelligentieonderzoek naar de leermogelijkheden uitgevoerd. In dat geval zal waarschijnlijk niet opnieuw een intelligentietest worden gedaan, de oude gegevens zullen dan worden gebruikt.

Dyslexieonderzoek

Naast de intelligentie wordt dyslexieonderzoek gedaan. Bij dit onderzoek worden enkele schoolse opdrachten gedaan zoals leesteksten, letteroefeningen en geheugentaakjes. Daarnaast worden opdrachten gedaan die specifiek op dyslectische kenmerken gericht zijn en bepaalde deelvaardigheden meten. Het complete onderzoek zal in de meeste

gevallen uit twee dagdelen bestaan. De betreffende gekwalificeerde psycholoog / orthopedagoog van ONL zal u daarover inlichten.

U als ouder zal direct na de aanmelding worden gevraagd een ONL-vragenlijst in te vullen. Ook de school dient een dergelijke vragenlijst in te vullen. Hierin wordt gevraagd naar de lees-/spellingsgeschiedenis en dient als onderdeel van de anamnese.

Hoe komt de diagnose en indicatie behandeling tot stand?

Vanuit het complete onderzoek stelt de diagnosticus een verslag op en wordt al dan niet een dyslexieverklaring afgegeven. In dit verslag wordt de indicatie (=zorgbehoefte) voor behandeling omschreven. Afhankelijk van de gebleken ernst en enkelvoudigheid van de dyslexie, zal in het verslag worden aangegeven in hoeverre behandeling nodig is en verantwoord kan worden.

Naast de behandelindicatie (volgens Protocol Diagnose en Behandeling, Blomert 2006), zal een ONL-verslag ook een uitgebreide diagnosestelling bevatten volgens de richtlijnen van de Stichting Dyslexie Nederland (volgens brochure SDN, geheel herziene versie 2008). De dyslexie wordt geclassificeerd (onderkende diagnose) waarmee de ernst en enkelvoudigheid wordt benoemd. In de diagnose wordt dan beschreven uit welke onderzoeksresultaten de dyslexie al dan niet blijkt (verklarende diagnose) en wordt aangegeven welke begeleiding het kind nodig heeft (indicerende diagnose).

Waaruit bestaat de behandeling?

Wanneer uit het dyslexieonderzoek de indicatie (=zorgbehoefte) tot behandeling is afgegeven, kan de hulp worden doorgezet. De behandeling bestaat uit wekelijkse (individuele) sessies waarbij uw kind ook huiswerk mee krijgt. Het is de bedoeling dat u thuis met uw kind oefent. Uw kind krijgt een eigen ONL-map waarin het huiswerk wordt bewaard. Tijdens de behandeling zijn verschillende evaluatie- en toetsmomenten ingepland om de voortgang goed bij te houden. De ontwikkeling en voortgang van uw kind wordt besproken binnen het multidisciplinaire team van uw ONL-onderwijsadviesbureau. Dit team zal bestaan uit minimaal een of meerdere (GZ- en/of NIP Kinder- en Jeugd-)psychologen en (NVO-generalist-)orthopedagogen en een of meerdere (geregistreerde) Remedial Teachers, (geregistreerde) logopedisten, leesspecialisten en onderwijskundigen.

Nadere bijzonderheden behandeling:

- Het kind krijgt individuele begeleiding, 45 minuten per week.
- Ouders/ school doen oefeningen thuis/op school ter ondersteuning.
- Het dyslexieprogramma wordt op verschillende locaties aangeboden.
- Duur: 40 tot 60 behandelingen, maximaal 11/2 jaar (60 behandelingen).
- Op verschillende vaste momenten tijdens de behandeling wordt de voortgang van het kind geëvalueerd. Aan de hand hiervan wordt het behandelplan al dan niet aangepast.

Wat zijn de uitgangspunten bij de behandeling van dyslexie:

- Het vergroten van de lees- en spellingsvaardigheid van de leerling met een vaste methode. Hierbij ligt grote nadruk op het herkennen van de (klank) structuur van woorden en het bevorderen van het vloeiend lezen.
- Aandacht voor specifieke problemen van een leerling.
- Vergroten van de leesmotivatie en het kind leren omgaan met zijn/haar leesproblemen.
- Wij hechten zeer aan een goede samenwerking met ouders en scholen. Het is belangrijk dat ouders thuis tijd vrijmaken om hun kind te helpen met het extra huiswerk. De basisschool zal het werk aanpassen aan het door het

onderwijsadviesbureau gevolgd de behandelplan. Leraren, interne begeleiders en ouders/opvoeders hebben een nadrukkelijke plaats in het traject.

Waar vinden de behandelingen plaats?

MHR onderzoekt en behandelt kinderen met dyslexie op 4 onderzoek- en behandellocaties:

- 1. Alphen aan den Rijn:** Henry Dunantweg 16-18 , kamer 06. 2402 NM, Alphen aan den Rijn. (Gebouw Stichting 'Activite')
- 2. Woerden:** SBO De Keerkring, Rembrandtlaan 50, Woerden
- 3. Gouda:** bij MHR, Antwerpseweg 2, 2803 PB, Gouda (Gebouw van 'Marskramer')
- 4. Bergschenhoek:** Basisschool 'Pius X', De Goudwinde 1, 2661 KZ, Bergschenhoek.

Wilt u meer weten?

Op de website van MHR kunt u informatie downloaden, zoals:

- De folder over Onderwijszorg Nederland, Partner bij Dyslexie
- Het aanmeldformulier voor ouders
- Een actueel overzicht van gecontracteerde koepelorganisaties